

MARIA

middelares en koningin

 Een eeuw mariaal
apostolaat

 Geloven met
al je zintuigen

 Lourdes
in eigen land

Volksdevotie is niet van gisteren

In mijn geboortestreek wist iedereen vroeger op welke plekken je terecht kon om van allerlei kwaaltjes te genezen. Wie tandpijn had, ging een gebedje prevelen bij het Apolloniakapelletje in de bossen van Averbode. Was er in een gezin een baby die abnormaal veel huilde, dan trokken de ouders met het kindje naar het geboortehuis van de heilige Jan Berchmans in Diest. Wanneer er een ziekte was uitgebroken in de varkensstal, dan bracht een voettocht naar de kerk van Wolfsdonk, toegewijd aan Sint-Antonius Abt, soelaas.

In onze tijd zijn velen niet langer vertrouwd met volksdevotie. Op bedevaart gaan, noemen ze achterhaald. Een gewijd palmtakje achter het kruisbeeld in de woonkamer? Kwezelachtig! Een medaille van Sint-Kristoffel op het dashboard van je auto? Oubollig! Maar het is niet omdat je thuis een kaars brandt bij het Mariabeeld onder de stolp, dat je ook je geloof zélf onder een stolp plaatst. En de zegening van voertuigen in Scherpenheuvel is geen folkloristische act.

Volksreligiositeit verdient ook vandaag een plek in het geloofsleven van mensen. Dat zegt de Leuvense professor Hans Geybels, die er onderzoek naar doet. In een interview in dit nummer toont hij aan dat de spanning tussen ‘wat gepreekt wordt’ en ‘wat beleefd wordt’ niet nieuw is. ‘Meer dan nu was de mis iets wat gelovigen veeleer ondergingen, terwijl ze op bedevaart een relikwie konden zien of zelfs aanraken. Volksdevotie geeft mensen de kans om met al hun zintuigen uiting te geven aan hun geloof. Je geeft religie als het ware handen en voeten.’

Maria speelt een belangrijke rol in het volksgeloof, en dat kan geen toeval zijn. Ze is geen koningsdochter, onbereikbaar tronend in een marmeren paleis, maar een jonge vrouw van eenvoudige komaf. Ze komt nog wel uit Nazaret, een dorp dat geen al te goede naam had. Maria was en is een mens van vlees en bloed, net zoals wij. Bovendien is ze een moeder, die vertrouwen heeft in haar Zoon, maar ook bang is wanneer Hij wordt veroordeeld. Al die eigenschappen maken haar herkenbaar én aanspreekbaar.

Lourdesgrotten zijn plaatsen bij uitstek waar Mariadevotie en volksgeloof versmelten. Alleen al in België vind je meer dan tweeduizend schaalmodellen van de grot waarin Onze-Lieve-Vrouw in 1858 verscheen aan Bernadette Soubirous. Ze werden gebouwd in een samenleving waar het bijna vanzelfsprekend was dat je je katholiek noemde. Dat is vandaag anders. Elders in dit nummer lees je hoe Mariagrotten toch hun relevantie behouden, ook voor wie niet-gelovig is.

In het boek dat vorige maand verscheen naar aanleiding van een eeuw montfortaanse aanwezigheid in België, roept kardinaal De Kesel de montfortanen op om ‘verder te doen waar ze goed in zijn’. En zo komen we toch weer bij volksreligiositeit terecht. Want voor de Belgische volgelingen van Montfort zijn dit tijdschrift en zijn Franstalige tegenhanger, net als de bedevaarten, een hulpmiddel om te evangeliseren. Mensen zoals u en ik helpen om met Maria dichterbij Jezus te komen: dáár gaat het om.

Glenn Geeraerts

Inhoud

Een eeuw mariaal apostolaat in België *F. Fabry*

Wat verwachten we van de montfortanen? *J. De Kesel*

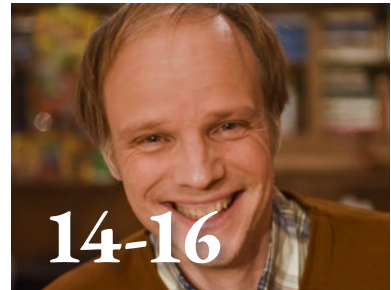
Heb je vijf minuutjes? *E. Verbist*

Het gebed in ons leven *C. Monsieur*

Met reuzenstappen vooruit *M. Rahier*

‘Volksdevotie is geloven met al je zintuigen’ *G. Geeraerts*

Uit het leven gegrepen *M. James Raj*

Wees gegroet ... in Scherpenheuvel

Lourdes in eigen land *J. Alerts & L. Verschuren*

Maria's meesterwerk *M. Kemseke*

Abraham, onze vader	28-29
Gods ogen-blik	30
Lezershoek	31
We bidden voor en met elkaar	32-33
Tombola – Lourdes in België.....	34
Puzzelbladzijde.....	35

Wat verwachten we van de montfortanen?

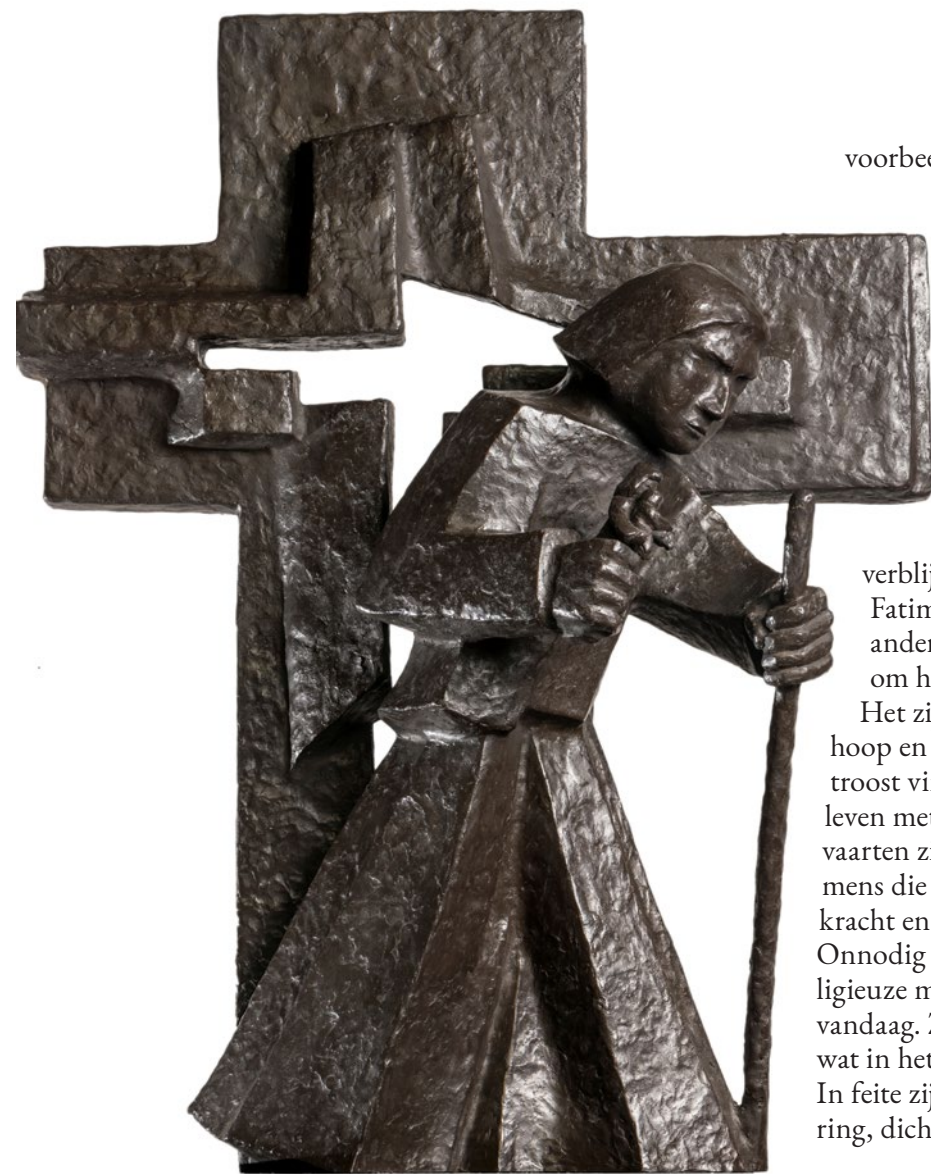
In het boek dat verschenen is naar aanleiding van het eeuwfeest van de montfortaanse beweging in België, neemt ook aartsbisschop Jozef De Kesel het woord. In zijn bijdrage staat hij stil bij wat de montfortanen bij ons hebben verwezenlijkt sinds hun komst in 1920. De kardinaal kijkt tegelijk vooruit: wat verwacht hij van de montfortanen?

Ik zou spontaan denken: verder doen waar ze goed in zijn, waar hun charisma's liggen en waar ze zich ook onderscheiden van andere religieuze ordes en congregaties. Ik denk hierbij aan hun mariale tijdschriften, de organisatie van bedevaarten, maar ook de studie in verband met Maria en Montfort. En waarom niet ook denken aan nieuwe vormen van missionering, in tijden

van nieuwe communicatievormen? Ik zal al deze punten kort behandelen.

EEN ARME ONDER DE ARMEN

Maar laat me beginnen met het belangrijkste. Ik durf verhoppen dat de montfortanen blijven zoeken naar wegen om met Maria naar Jezus te verwijzen, en vanuit Jezus ook steeds de Maria van het Mag-

Beeld van de heilige Montfort in de Montfortkerk in Tilburg

nificat blijven gedenken. Ik suggereer dat ze zich hierbij constant laten inspireren door hun stichter, Montfort, wiens hele leven wezenlijk getekend is door zijn verering van Maria. Montfort stond op de eerste rij waar het ging om de zorg voor de armen en de zieken. Hij leefde zelf als een arme, als een arme van Jahwe, een van de zogenaamde *anawim*, over wie zijn voorbeeld Maria sprak in haar Magnificat. De *anawim* zijn de 'armen van God', onvermogen, klein, en vernederd. Het gaat niet enkel over economisch armen, maar ook om mensen die hun hoofd buigen voor God, die hun leven richten op God. Ik denk dat Maria en Montfort op beide vlakken veel gemeenschappelijk hebben en mensen van alle tijden, tot op vandaag kunnen aanspreken en inspireren.

BEDEVAARTEN ALS MISSIE

Dit alles klinkt abstract, maar ik wil het verduidelijken aan de hand van een heel concreet

voorbeeld. De montfortanen moeten Maria en de Montfort-Bedevoarten in een veranderende tijd en op een vernieuwende wijze voortzetten. Montfort vond catechismusonderwijs zeer belangrijk. Hij richtte zich daarbij tot de volwassenen. Ik denk dat het inleiden en inwijden in het geloof ook vandaag een belangrijke opdracht is en ben ervan overtuigd dat het samen met mensen op weg gaan tijdens verplaatsingen naar of verblijven in Banneux, Beauraing, Lourdes, Fatima, Saint-Laurent-sur-Sèvre en zoveel andere plaatsen, belangrijke kansen biedt om het geloof te vernieuwen en te verrijken. Het zijn allemaal plaatsen waar mensen met hoop en verwachting naartoe gaan, waar ze troost vinden, waar ze de diepe dingen van het leven met elkaar delen en kunnen delen. Bedevoarten zijn vaak een vakantie van de zwakke mens die in het samen bidden, vieren, wandelen, kracht en troost vindt voor zijn of haar zorgen. Onnodig te zeggen dat zulke bedevoarten een religieuze meerwaarde bieden voor de *anawim* van vandaag. Ze zijn ook eigentijdse invullingen van wat in het verleden gebeurde in de volksmissies. In feite zijn het nieuwe vormen van missiëring, dicht bij ons.

TEGEN BETER WETEN IN

Het verheugt me zeer dat de montfortanen vanuit hun overvloed elders in de wereld jonge mensen kansen geven om vanuit hun internationale achtergrond op concrete wijze het in Europa begonnen verhaal in Europa verder te laten gaan. Ik hoop oprecht dat tussen die mensen die hier op missie komen er enkele moeilijke mensen zijn, tegendraadse mensen, mensen die 'against all odds', tegen beter weten in, maar met een groot bewustzijn van hun zending, ons duidelijk maken dat de Zoon van Maria in menig opzicht geen gemakkelijke kerel was en dat de *metanoia* ('bekering') van het leven constant mensen wakker houdt. Misschien is dat wel wat de Vlaamse Kerk het meest nodig heeft: mensen die de *metanoia* zichtbaar maken.

Ik vertel niets nieuws als ik zeg dat belangrijke tijdschriften in Vlaanderen in de voorbije 25 jaar verdwenen zijn. De gedrukte communicatie van het christelijke geloof heeft het niet makkelijk. Ik hoop dat de montfortanen vandaag en morgen de gelovigen internationaal en in Vlaanderen een grote dienst blijven bewijzen door in woord en

geschrift, in leven en werk mensen het buitengewoon gewone van Maria te laten zien.

Ik heb begrepen dat de montfortanen mensen onderweg zijn: ze organiseren bedevaarten waarin Maria centraal staat, ze geven dit tijdschrift uit, *Maria, middelares en koningin*. Ik vraag ze uitdrukkelijk om met zorg deze belangrijke publicatiemiddelen verder te zetten. Afschaffen is gemakkelijk en definitief. Volhouden en doorzetten in tijden van verschraling, het is een belangrijke zaak.

ALTIJD ONDERWEG

Montfort en de montfortanen hebben een hele geschiedenis van afwijzing gekend. Dat de montfortanen naar België kwamen, hebben we zelfs te danken aan het feit dat ze, uit Frankrijk verdreven in de negentiende eeuw, zich gingen vestigen in Nederlands Limburg en vervolgens de grens overstaken naar ons land. Ook in dat opzicht zijn het mensen onderweg, mensen die verplicht werden hun vaderland te verlaten en terecht kwamen in een land en een regio die hen onbekend was. In mariale termen zou je zelfs kunnen spreken van een vlucht naar Egypte, naar het onbekende, het onbekende dat ervoor zorgde dat de montfortanen later konden terugkeren naar Frankrijk. In deze tijden van migratie en globalisering kan hun geschiedenis en hun werk vandaag een referentiepunt zijn. Montfortanen hebben een mooi parcours gelopen waar het gaat om volksmissies in Europa en elders. Ze moeten dat blijven doen en het komt me voor dat de vraag van kardinaal Mercier 100 jaar geleden ook vandaag mijn vraag aan de congregatie

kan zijn: zend uw mensen naar België, mensen die onze lauwe harten kunnen verwarmen.

ONVOORWAARDELIJK JA ZEGGEN

Ordes en congregaties zijn vaak broedplaatsen voor experimenten in de Kerk. Hun stichters en stichteressen zijn vaak een bron van irritatie voor de gevestigde kerkelijke orde. Tegelijk hebben deze ordes en congregaties doorheen de eeuwen een uitdagend en wervend parcours afgelegd. Vaak zijn ze ontstaan in momenten van crisis, van onderscheiding. Montforts leven was bijzonder. Hij ervaarde tegenkating. Hij voelde zich vaak niet begrepen en minstens regelmatig gedwarsboomd. Ik durf verhoppen dat men ook tussen zijn volgelingen vandaag opnieuw mensen zal vinden die aan de zijkant van het leven gaan staan om zo een gezicht te geven aan Maria's onvoorwaardelijk ja op de aankondiging van de blijde boodschap.

Bij alle dankbaarheid voor het goede werk dat de montfortanen in de voorbije honderd jaar in België gedaan hebben, besef ik zeer dat ik de lat hoog leg wanneer ik het heb over onze toekomstverwachtingen voor hen. Maar ik vertrouw erop dat een sociëteit die beter dan wie ook het 'Doe wat Hij u zeggen zal' concrete vorm heeft gegeven in woord, geschrift en actie, goed geplaatst is om hier vorm en inhoud aan te geven. De heilige Montfort moge hierbij een leidman zijn.

Kardinaal Jozef De Kesel

WIJ GAAN DOOR!

We leven in bijzondere tijden. De wereldwijde uitbraak van het coronavirus roept veel vragen op, terwijl de antwoorden op zich laten wachten. Meer dan ooit hebben we het voorbije jaar ondervonden hoe hard we het geloof nodig hebben. Maria neemt daarbij een belangrijke plaats in. De moeder van God blijft een baken in stormweer. Ze blijft ons allen nabij.

Ook u kunt helpen om Maria tot bij de mensen te brengen. We willen de abonnementsprijs (en de kosten) van dit tijdschrift zo laag mogelijk houden. Dat kan enkel door stevige financiële inspanningen. Zeker dit jaar, waarin onze activiteiten noodgedwongen op een laag pitje stonden. Door de coronamaatregelen zijn alle Montfort-Bedevaarten dit jaar afgelast, wat voor onze organisatie een zware dobber betekent. Daarom onze oproep voor steun, die u binnenkort in de bus vindt. Het voorgedrukte overschrijvingsformulier maakt het u makkelijker om een gift te doen.

Dit tijdschrift zorgt ervoor dat Maria bij u aan huis komt. In een tijd waarin gedrukte media – kranten, magazines, maandbladen – het niet makkelijk hebben, gaan wij tóch door. Geïnspireerd door de heilige Montfort, die zelfs in zwaar weer door het land trok. Aangemoedigd door kardinaal De Kesel, zoals u hierboven kunt lezen. En in het voetspoor van Maria, die ons bij Christus brengt en ons uitnodigt om de boodschap van haar Zoon kenbaar te maken.

Wees gegroet ... in Scherpenheuvel

www.scherpenheuvel.be

WAT EEN SEIZOEN!

Met de coronapandemie viel er heel wat weg en wat er bleef, werd beperkt. Zo is het voor veel mensen sinds half maart en zo blijft het nog verder duren! Zo is het ook voor de bedevaarders die zich hadden voorbereid om – zoals normaal – naar Onze-Lieve-Vrouw van Scherpenheuvel te komen. Het gevolg was een ‘stille’ meimaand, en de maanden die erop volgden bleven de processies van voetbedevaarders en de stroom bussen met andere pelgrims uit. Een vreemd gezicht in Scherpenheuvel: geen grote klok die om de haverklap luidt bij het binnenkomen van een voetbedevaart, geen trommels en fanfares die de kadans aangeven en blij Marialiederen begeleiden, geen vieren aan de lopende band ... We hebben het gemist en velen met ons.

Toch was het ondanks de stilte een komen en gaan van bedevaarders. Heel wat leden van broederschappen kwamen in kleine groepjes, met de thuisgebleven leden in hun hart. Heel wat bedevaarders kwamen te voet, met de fiets of met de wagen om een kaarsje te branden, een briefje te schrijven, een groet te brengen aan Maria. Heel wat mensen kwamen via de televisie op bedevaart

vaart dankzij de tv-missen die vanuit de basiliek werden uitgezonden op één en dankzij het rozenkransgebed dat via Eclips TV dagelijks werd uitgezonden.

We voelden de enorme verbondenheid uit talrijke bedankingen, vragen om kaarsjes te branden, briefjes om gebed. Heel wat mensen ‘ontdekten’ in deze periode het bedevaartsoord via de media en kwamen op ‘virtueel’ bezoek.

We zijn dankbaar om de kansen die we op die manier hebben ontvangen, dankbaar dat we konden bidden in verbondenheid, dankbaar voor de vele lieve reacties, dankbaar vooral omdat Onze-Lieve-Vrouw ons niet alleen laat in deze tijd van afwezigheid en beperking. Ik geloof dat ze zelf op zoek is gegaan naar al die mensen die anders zo graag waren gekomen. Dat doet een moeder, dat doet Maria, op bezoek gaan. Zoals destijds naar haar bloedverwante Elizabet, is zij nu haastig onderweg naar ieder die verwant is in het geloof in haar Zoon.

Luc Van Hilst, pastoor

EEN BEDANKING

Het onthaalcentrum is sinds medio maart gesloten en dat zal zo blijven tot het volgende bedevaartseizoen, als de maatregelen het dan tenminste toelaten om open te gaan. Mensen kunnen nu niet binnenlopen voor een gesprekje, een drankje, een ontmoeting. Wel hebben we individuele bedevaarders ontvangen die een nachtje willen blijven. We konden voor hen de veiligheid garanderen. We ontvingen dankbare reacties. Hieronder vindt u er een:

‘Dit weekend ondernamen we een tocht naar Scherpenheuvel voor onze woonzorgcentra Kapelle-op-den-Bos.

We willen bij deze het onthaalcentrum bedanken voor de prima ontvangst en verzorging. We mochten genieten van een goede slaappleaats en op zondagmorgen een lekker ontbijt alvorens onze terugweg naar Kapelle-op-den-Bos aan te vatten.

Hopelijk zien we elkaar na coronatijd volgend jaar weer terug met het weekend van Sinksen.

Van harte bedankt

Ronan en Stefan’

TROUW SEDERT 1631

Op 22 maart kwam de eerste en tot nu toe enige voetbedevaart van 2020 naar Scherpenheuvel. De bedevaart van Attenhoven bij Landen kwam met een hele groep. Voorop ging hun vlag met daarop: ‘Trouw sedert 1631’. Dat klopt! Ondanks de coronapandemie en de onzekerheid om iets te kunnen plannen en organiseren, kwamen ze

trouw als steeds op bedevaart. Het was een emotioneel moment voor bedevaarders en voor ons die hen mochten verwelkomen. Onder applaus kwamen ze bidden de basiliek binnen en ik meen gezien te hebben dat Onze-Lieve-Vrouw ook ontroerd was.

IN MEMORIAM E.H. JOZEF TRIMPENEERS

Op 11 juli 2020 overleed E.H. Jozef Trimpeneers in het rust- en verzorgingstehuis Ster der Zee in Scherpenheuvel. Twee dagen na de 59ste verjaardag van zijn priesterwijding. Hij werd geboren in Hasselt op 25 maart 1933, hoogfeest van de aankondiging van de Heer (Maria-Boodschap). Zijn 'actieve' priesterleven wijdde hij aan het onderwijs als leraar en later als inspecteur-adviseur-coördinator rooms-katholieke godsdienst. Nauwgezet, toegewijd en met een groot hart voor de leerkrachten en hun opdracht kweet hij zich van zijn taak.

Bij zijn pensionering werd hem gevaagd om in Scherpenheuvel dienstbaar te zijn. Hij ruilde het ouderlijke huis in Mol voor een woning die aanleunde tegen de lagere school in Scherpenheuvel en zo bleef hij leven op het ritme van de school met haar bellen en speeltijden. Jos zette zich voornamelijk in voor de zusters ursulinen, met wie hij verbonden leefde in viering, aandacht en zorg. Ook met het leven in en rond de basiliek was hij begaan. Tot hij niet meer kon en zelfs nog langer stond hij in het 'huisje van de zegeningen' ten dienste van de pelgrims voor het sacrament

van de verzoening, voor gesprek, zegeningen en gebed.

Jarenlang bezocht Jos ook de oudere en zieke priesters van ons bisdom. Hij deed dit alles graag en steeds nauwgezet. Wij zijn hem dankbaar voor de tijd hier in Scherpenheuvel. Altijd was hij bereid om te helpen, nooit weigerde hij, al vroeg het veel van zijn krachten. Jos kloeg nooit, ook al waren de laatste jaren zwaar door ouderdom en ziekte. Op Goede Vrijdag werd hij opgenomen in het ziekenhuis en na een korte tijd terug thuis bleek dat het niet langer haalbaar was om 'op eigen benen te staan'. In het rusthuis Ster der Zee ging Jos zachtjes uit – op de Vlaamse feestdag nog wel, een knipoog vanwege zijn Schepper? We bidden voor hem, zijn familie en de velen voor wie hij dienstbaar is geweest, en we vertrouwen en geloven dat Onze-Lieve-Vrouw nu dicht bij hem is met de blijde boodschap dat wie 'ja' zegt aan God ook op zijn trouw mag rekenen.

HET BEDEVAARTSOORD NODIGT UIT

Zondag 4 oktober om 14 u.: rozenkrans met parochianen en bedevaarders. Aansluitend zegen met het genadebeeld in de koepelkapel.

Vrijdag 16 oktober om 19 u. in het onthaalcentrum Huis van Maria: Scherpenheuvel-lezing door prof. dr. Hans Geybels. Onderwerp: 'Volksdevotie: te evangeliseren of ... evangeliserend? Over de betekenis en de bijdrage van volksreligiositeit in het geloofsleven vandaag.' Vanaf p. 14 van dit nummer vindt u alvast een interview met Hans Geybels.

We bidden voo

OKTOBER, ROZENKRANSMAAND

De maand oktober wordt traditioneel de rozenkransmaand genoemd. Ze is toegewijd aan het rozenkransgebed, waarin Maria, moeder van God en onze moeder, ons bijstaat. De Kerk brengt in deze periode in het bijzonder hulde aan Maria omdat ze ons de overwinning schenkt geeft wanneer we kopje onder dreigen te gaan.

Het rozenkransgebed, geliefd bij veel heiligen en aangemoedigd door de Kerk, bewijst dat eenvoud en diepgang perfect samen kunnen gaan. Wanneer we de rozenkrans bidden, houden we onze blik op Christus gevestigd en treden we tegelijkertijd in de voetsporen van Maria. We geven ons over aan contemplatie en ervaren met hoofd en hart dat Christus de mens liefheeft. Als we bidden, doen we dat als kinderen van Maria. Door haar tussenkomst worden we vervuld van Gods overvloedige genade.

De rozenkrans biedt aan gelovigen een gebedsweg die toelaat om stil te staan bij de blije, droevige, glorierijke en lichtende geheimen: twintig ingrijpende gebeurtenissen in het leven van Jezus en Maria. Het gedenken van die scharniermomenten helpt ons om dichterbij Hem en zijn moeder te komen. De heilige paus Johannes-Paulus II heeft er ons bovendien op gewezen dat elk tientje van de rozenkrans staat voor kleine en grote gebeurtenissen in ons persoonlijke leven, in dat van onze familie, maar ook dat van ons land, van al wie ons lief is.

In 1917 is de Heilige Maagd zes keer verschenen in Fatima, waar ze Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans wordt genoemd. Ze vroeg er uitdrukkelijk om de rozenkrans te bidden. Telkens als iemand, waar ook ter wereld, een tientje bidt, gaat dat recht naar Maria's onbevleete moederhart. Ook na ruim honderd jaar blijven we gehoor geven aan Maria's oproep in Fatima. Doe, zeker in oktober, de moeite om dagelijks, alleen of met je gezin, de rozenkrans te bidden. Op die manier zal wat zij ons heeft voorgedaan rijke vruchten dragen. In *De ware godsvrucht* (nr. 155) noemt de

heilige Montfort de devotie tot Maria 'een korte weg om Jezus Christus te vinden': wie zich korte tijd onderwerpt aan de moeder van God en zich van haar afhankelijk maakt, maakt vlugger vorderingen dan wie jarenlang, zich wentelend in zelfgenoegzaamheid, zijn eigen zin doet. Laten we in deze tijd het rozenkransgebed (her) ontdekken. Keren we ons naar de moeder van God, die ook de onze is, 'zoals kleine kinderen die hun toevlucht nemen bij hun moeder.

r en met elkaar

“Moeder, moeder!”, dat is steeds weer hun vaste roep’ (Montfort, kantic 80, strofe 10). Moge Maria ons gebed aanhoren en het als middelares aan haar Zoon voorleggen.

Pater Ghislain Kasereka, s.m.m.

INTENTIES

Om genezing van rug – Voor een goede verstandhouding in de familie – Voor een voorspoedige

zwangerschap van oudste dochter – Voor voortgang van het wetenschappelijk werk van mijn zoon.

VOOR ONZE OVERLEDENEN

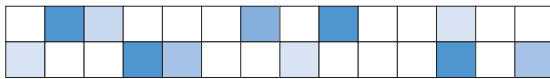
AALST: mej. Marie-Louise De Bruyn – ASSE-Terheide: mevr. Marie-Louise Finck-Willems – BRASSCHAAT: dhr. Hendrik Bosmans – BREE: mevr. Louisa Timmermans-Verrijssen – DADIZELE: mevr. Bibiane Vandebusch – DE PANNE: zr. Monica, Monique Dugardyn – EEKLO: E.H. Jo (Jozef) Van Hecke – GOETSENHOVEN: mevr. Maria Kinnaert-Bex – HALLE: dhr. Victor Peetroons – HEERS: mevr. Josée Neven-Missotten – HEVERLEE: dhr. Raf Vandegaer; mevr. Marthe Brusseleers – LANDEN: dhr. Eric Mathues – LEUVEN: mevr. Anni Desmet-Cypers – MOERZEKE: mevr. Irma Vlasseroot-De Bruyne – O.L.V.-WAVER: mevr. Paula Goovaerts-Van Roosbroeck – RETIE: mevr. Anna Dries-Sannen – ROESLARE: mevr. Lisette Defour-Sintobin – SINT-DENIJS: mej. Livina Stouthuysen, oud-medewerkster – WAREGEM: mevr. Rosa Claerhout, medewerkster – ZOUTLEEUW: zr. Martha, Marie-Jeanne Bervoets, oud-medewerkster.

Uit dank: ANTWERPEN, BILZEN, ZELE (2).

Lijst afgesloten: 2 september 2020.

GEBEDSNOVEEN

Onze gezamenlijke gebedsnoveen begint op vrijdag 23 oktober. Ze wordt afgesloten op zaterdag 31 oktober, op de vooravond van het hoogfeest van Allerheiligen. Dagelijks deelt u ook in de eucharistieviering die voor alle abonnees wordt opgedragen. Bidt u met ons mee?

Puzzelbladzijde

OPGAVE NR. 251

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2		■							■	
3			■					■		
4						■				
5				■						
6							■			
7						■				
8			■					■		
9		■							■	
10										

HORIZONTAAL

1. Klokje dat men meeneemt op reis –
2. Van bepaald metaal gemaakt –
3. Ondernemingsraad – Turkse brandewijn – Seleen –
4. Versiering – Bepaalde delfstof –
5. Lid van de vereniging van vrouwelijke studenten Leiden – Ambtsgewaad –
6. Dochter van Herodias die het hoofd kreeg van Johannes de Doper – De boot die Noë bouwde –
7. Zelf – Grof zout –
8. De orde der salesianen – Geraspte snuiftabak – Neon –
9. Wijnlokaal –
10. Ader die het bloed uit de hersenen afvoert.

VERTICAAL

1. Zimbabwaans (vroeger) –
2. Bekeerling die opnieuw tot ketterij vervallen is –
3. Bestaat – Bepaalde thermometer – Broom –
4. Hierop lag het kindeke Jezus in het kribbetje – Wild rund –
5. Om welke reden – Plat ovaal vat –
6. Onbepaald vnv. – Zich snel bewegen –
7. Rolstenen – Echtgenoot –
8. Kanon – Het doel getroffen – Van heden af –
9. Turen –
10. Bruinrode kleur van ijzerroest.

OPLOSSING NR. 250 SEPTEMBER 2020

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	L	E	N	T	E	G	R	O	E	N
2	E	■	B	A	Z	A	A	R	■	E
3	T	B	■	B	E	L	T	■	R	E
4	T	R	I	A	L	■	O	B	E	R
5	E	O	N	■	E	R	E	L	I	D
6	R	E	G	I	N	A	■	A	G	A
7	B	R	E	N	■	V	E	D	E	L
8	O	S	■	T	O	E	T	■	R	E
9	E	■	A	R	M	E	E	N	■	N
10	K	O	R	A	A	L	R	O	O	D

87ste jaargang: oktober 2020

Het abonnementsjaar begint in APRIL en telt 10 nummers

ADMINISTRATIE

Maria, middelares en koningin, Diestsevest 55, 3000 Leuven

Openingsuren:

8.00 – 12.00, 12.30 – 16.30 uur ('s vrijdags tot 14.30 uur)

telefoon 016 30 82 12 – fax 016 29 52 13

e-mail: middelares@mariaalcentrum.be

www.mariaalcentrum.be

DIRECTIE EN REDACTIE

Verantwoordelijke uitgever en directie:

Pater Frans Fabry

Mariale Werken vzw

Diestsevest 55, 3000 Leuven

Btw BE 0416.682.009

Werken mee aan dit nummer:

Julie Aerts, Jozef kardinaal De Kesel,

Marie-Bénédicte de Villenfagne, Frans Fabry,

Glenn Geeraerts (eindredacteur), Nepo James Raj,

Ghislain Kasereka, Mark Kemseke, Jan Meeuws,

Christophe Monsieur, Hilda Poleunus, Monique Rahier,

Luc Van Hilst, Eddie Verbist, Loes Verschuren

DRUKKERIJ

Van der Poorten nv, Kessel-Lo

100% klimaatneutrale drukkerij

FOTO'S IN DIT NUMMER:

Halfpoint/AdobeStock (coverbeeld), Archief SMM (p. 4, 6, 13, 34b), Pers- en Informatiedienst Bisschoppenconferentie (p. 5), Laura/AdobeStock (p. 8), Wirestock/AdobeStock (p. 10), Archief Scherpenheuvell (p. 14, 20-22), Hans Geybels (p. 15), Wikimedia Commons (p. 16), Fizes/AdobeStock (p. 17), Le mélange des genres/AdobeStock (p. 18-19), Hilda Poleunus (p. 23, 34c-d), Parcum (p. 24a), Annelies Lievrouw (p. 24b), Heemkundekring Corsendonca (p. 25), Unclesam/AdobeStock (p. 26), Satori/AdobeStock (p. 29), Es75/AdobeStock (p. 30), Mimagephotos/AdobeStock (p. 31), Filipobr/AdobeStock (p. 32-33), Shutterstock/Alphaspirit (p. 34a), Aliaksandr Zabudzko/AdobeStock.

ABONNEMENTEN 2020

België : 23 euro

Steunbijdrage: 50 euro

Storting op rekening bij bpost bank:

IBAN: BE12 0000 4099 1792

BIC: BPOTBEB1

van 'middelares en koningin', Diestsevest 55, 3000 Leuven.

Nederland : 40 euro

Storten op rekeningnr. 232943915

IBAN: NL06 ABNA 0232 9439 15

BIC: ABNANL2A

van 'middelares en koningin' bij ABN-Amro, Eindhoven.

Landen Europese Unie: 40 euro

Alle andere landen: 50 euro